

at det Samme skal indtræde, naar Godseieren "bortfæster"; men jeg troer rigtignok, og det er Udvalgets eenstemmige Mening, at dette ikke bør skee. Retfærdiggjørelsen for vor Afvigelse have vi kun søgt i, at den skulde være et Mid- del til at fremstynde frivillig Overgang til Selveiendom, men derimod ikke at skaffe visse smaa Rettelser med Hensyn til Fæstes Overdragelse. Det er det Standpunkt, hvorfra vi have troet at kunne retfærdiggjøre vort Forslag om at gaae ind paa en saadan Afvigelse fra det, der laae nærmest, men det er ogsaa kun af den Grund. Udvalget kan altsaa ikke tilraade at vedtage det Underændringsforslag, som er stillet af Ministeren.

Rosenørn: Naar jeg ikke har kunnet tiltræde det af 4 Medlemmer af Udvalget stillede Ændringsforslag, saa ligger Grunden deri, at for mig har Forhindelsen mellem § 3 og de efterfølgende Paragrapher været overveiende. Jeg troer ikke, at det gaaer an at knytte en Tilføjning til en enkelt Paragraph, som man ikke kunde knytte til nogen af de andre Paragrapher; og jeg vil opfordre det høie Things Medlemmer til at gjøre det Tankeexperiment f. Ex. at sætte denne Tilføjning til den 5te Paragraph. Jeg troer da, at det vil være indlysende, at det vilde være urigtigt at gaae ind derpaa. Det er gjentagne Gange blevet fremhævet, at Loven ogsaa i den Skikkelse, hvori den først blev forelagt, bestod af 2 væsentlig forskjellige Afdelinger, nemlig: den første, som gik ud paa at hæve Fæstetvang, hvortil er kommet Udvalgets Forslag, som væsentlig skulde virke til at fremme frivilligt Salg af Fæstesteder til Brugerne eller deres Livsarvinger; og den anden Afdeling, der bestod i at gjøre Ændringer ved Fæsteforholdets Tilstand, som den nu er. Jeg troer, at naar man først er kommen til det Resultat, at der kan være Anledning til at hæve den Indvending, som imod Fæsteinstitutionen kan gjøres, at der er Hazard forbunden dermed, bør det Resultat, man derefter kommer til, være anvendeligt ganske som en Formuesret, uden Hensyn til om den kommer Livsarvingerne eller Boet tilgode. Erfjender man, at det er en skadelig Egenstabs ved Fæsteinstitutionen, som man vil borttage,

bør man — forekommer det mig — borttage den grundig, saaledes at den kommer til Anevendelse, ogsaa hvor der ikke er Livsarvinger, der komme til at høste Nyttens deraf. Derfor har jeg ikke kunnet være med at stille Ændringsforslaget og jeg maa bestemt tilraade, at man ikke gaaer ind derpaa. Naturligvis kan jeg endnu mindre gaae ind paa det af Ministeren stillede Underændringsforslag.

Carlsen: Jeg kan i det Hele ganske slutte mig til hvad min ærede Ven tilhøre (Rosenørn) har udtalt. Det er for en stor Deel ganske den samme Betragtning, som har bestemt mig. Jeg maa endnu tilføje, at jeg for mit Vedkommende ikke kan ansee mig berettiget til, naar jeg først anerkjender, at der skyldes en Tilbagebetaling, at disponere her over de andre Livsarvingers Ret, som efter den foreslaaede Tilføjning vilde gaae glip af det, der efter min Mening maa tilkomme dem.

Indenrigsministeren ad interim: Den ærede Ordfører har allerede bemærket, at denne Tilbagebetaling eller Godtgjørelse ikke maa opfattes paa den Maade, som er gjort gjældende af de to sidste Talere. Der opstilles her en Betingelse ved de Fæstecontracter, som fremtidig indgaaes, og denne Betingelse har sin Begrænsning. Hvis man vilde gaae ud fra det strenge Begreb om Tilbagebetaling, maatte man formulere Udtrykket anderledes. Man maatte da tage Hensyn til Aarene og komme til det forrige Gang opstillede Forslag, at der skulde finde en forøget Afgift Sted for Fæsteren, hvis han beholdt Fæstet ud over 30 Aar. Men efter Lovforslaget skal der kun fastsættes en saadan Betingelse ved Indgaaelsen af fremtidige Fæstecontracter, hvorved man vil sikke Fæstefamilien mod den Risiko, den løber ved Contracten, der noget bærer Præg af en Hazardcontract, hvorimod man ikke skjønner, at der er Anledning til at sikke Godseieren imod denne Hazard, da han kan være sin egen Assurandeur for alle Fæsteieendommene paa sit Gods. Men naar man gaaer ud derfra, forekommer det mig, at man maa ved Opstillingen af Betingelserne slutte sig nøie til den hele sædvansmæssige, fra Slægt til Slægt gennem Arhundreder ned-